

SUDAN SAVAŞINDA YENİ EŞİK: SİVİLLER ÜZERİNDEKİ BASKI VE BÖLGESELLEŞEN ÇATIŞMA

KAAN DEVECİOĞLU

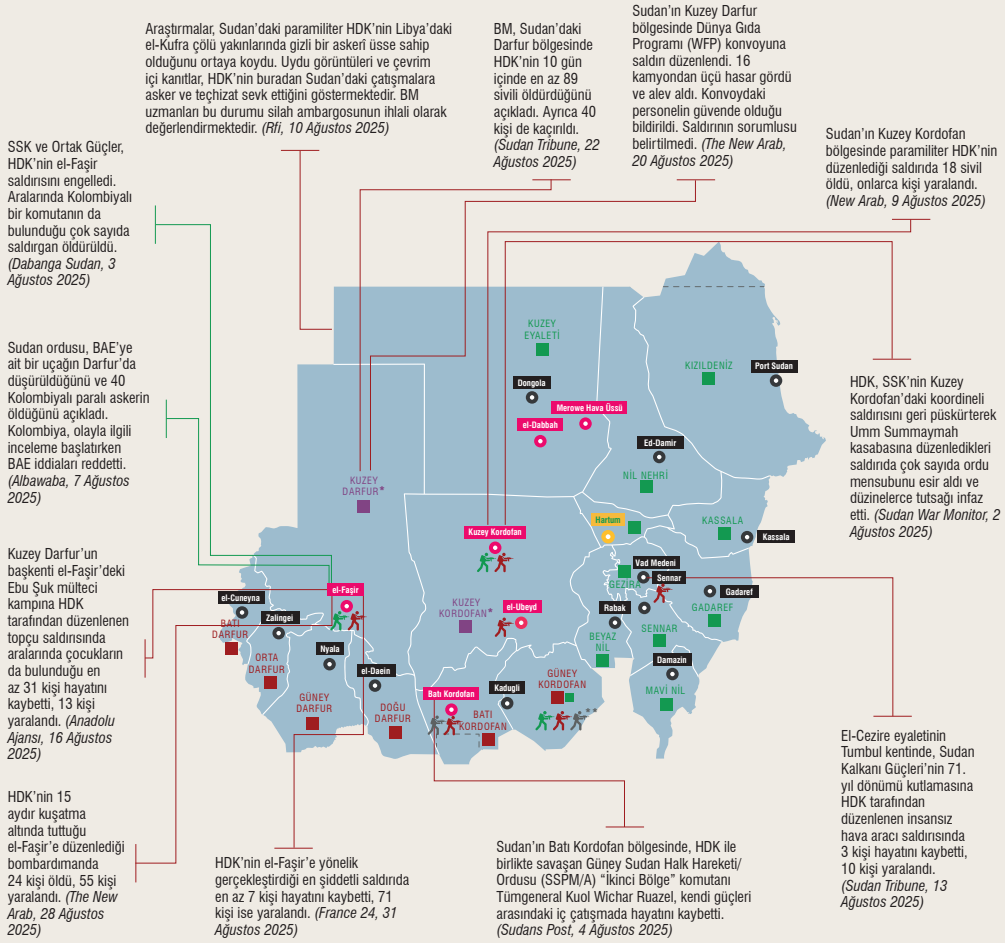
GİRİŞ:

Sudan savaşında Ağustos 2025 özellikle Darfur ve Kordofan bölgelerinde artan sivil kayıplar ve insani yardım hatlarına yönelik saldırılarla öne çıkmıştır. ORSAM Kuzey ve Doğu Afrika Çalışmaları Koordinatörlüğü tarafından hazırlanan bu aylık analiz serisi, çatışmanın seyrini hem coğrafi hem aktör bazlı olarak takip etmeyi, sahadaki değişimi görselleştirmeyi ve politika yapıcılar ile araştırmacılara güvenilir bir referans sunmayı amaçlamaktadır.

Ağustos ayında Hızlı Destek Kuvvetleri'nin (HDK) el-Faşir'de sivillere yönelik saldırıları, BM destekli insani konvoyları hedef alması ve kırsal bölgelerde artan şiddet, savaşın giderek daha yıkıcı bir karakter kazandığını göstermektedir. Sudan Silahlı Kuvvetleri (SSK) ise hava gücüne dayanarak saldırılara karşılık vermiş ancak cephelerin çeşitlenmesi nedeniyle kaynaklarını farklı bölgelerde kullanmak zorunda kalmıştır.

Sudan Savaşında Öne Çıkan Saldırıları

Ağustos 2025

** SPLM-N (Abdelaziz el-Hilu) hem SSK hem de HDK ile çatışma hâlinindedir. Ancak zaman zaman SSK ile çatışmasızlık durumunun gözlemlendiği görülmektedir. Hareketin seküler bir anlayışa, kendi öz yönetimi ve laiklik yönünde talepleri bulunmaktadır.

SSK Sudan Silahlı Kuvvetleri (Sudan'ın resmi ordusu.)
HDK Hızlı Destek Kuvvetleri (Sudan'da faaliyet gösteren paramiliter güç.)
Diğer Sudan'da SSK ile HDK arasındaki çatışmalar, 15 Nisan 2023 tarihinden bu yana devam etmektedir.

SSK: Sudan Silahlı Kuvvetleri'nin kontrolündeki bölgeler
HDK: Hızlı Destek Kuvvetleri'nin kontrolündeki bölgeler
Diğer: SSK ve HDK arasındaki çatışmaların en yoğun yaşandığı şehirler

COğRAFİ YAYILMA VE SALDIRI YOğUNLUğU

Ağustos 2025 boyunca çatışmalar yalnızca başkent çevresiyle sınırlı kalmamış, farklı eyaletlere de yayılmıştır. İnfografikte de görüldüğü üzere Ağustos 2025'te en az 15 büyük saldırının belgelendiği ve yüzlerce sivilin hayatını kaybettiği görülmektedir. Bu bağlamda:

- **Darfur:** El-Faşir'de art arda düzenlenen saldırılarda 89'dan fazla sivil hayatını kaybetti; bunların arasında 30'un üzerinde çocuk bulunmaktadır.
- **El-Cezire:** Tumbul kentinde yaşanan çatışmalarda çok sayıda sivil hayatını kaybetti.
- **Kordofan:** Kuzey Kordofan'daki köylere yönelik saldırılar, HDK'nin kırsalda baskı stratejisini sürdürdüğünü ortaya koydu.

SAVAşIN AKTÖRLERİ: TAKTİKLER, İTTİFAKLAR VE DIş DESTEK

Sudan Silahlı Kuvvetleri (SSK):

- El-Faşir'de HDK ilerleyişini durdurmak için yoğun hava saldırıları gerçekleştirdi.
- Kuzey Kordofan'da bazı paramiliter saldırıları püskürttü.
- İnsansız hava araçlarıyla cephelerde kısmi üstünlük sağladı.

Hızlı Destek Kuvvetleri (HDK):

- El-Faşir ve çevresinde sivillere yönelik ağır saldırılar düzenledi.
- BM ve insani yardım konvoylarını hedef alarak uluslararası tepki topladı.
- Libya üzerinden silah ve mühimmat sevkiyatını sürdürdü.

Diğer Aktörler:

- El-Cezire'de Sudan Kalkanı Güçleri ile çatışmalar yaşandı.
- Çad ve Libya üzerinden gelen paralı askerlerin HDK saflarında savaştığı rapor edildi.

SİVİL KAYIPLAR VE İNSANİ DURUM

Ağustos ayı boyunca sivillere yönelik saldırılar kritik düzeye ulaştı:

- El-Faşir'de 89 sivilin ölümüyle sonuçlanan saldırılar, çocuk kayıplarını ön plana çıkardı.

- Tumbul'daki saldırılar, SSK'nın tam kontrolündeki bölgelerde de sivilleri tehdit ettiğini gösterdi.
- BM Dünya Gıda Programı'na ait yardım konvoylarının hedef alınması, insani krizi derinleştirdi ve açlık riskini artırdı.

Bu gelişmeler, çatışma dinamiklerinin yalnızca askerî değil aynı zamanda sivilleri yamsal olarak etkileyen bir insani felaket boyutuna ulaştığını ortaya koymaktadır.

DEĞERLENDİRME VE ÖNGÖRÜLER

- HDK'nin sivillere yönelik saldırıları, askerî kazanımlarının sınırlı olduğunu ve baskıyı şiddet yoluyla artırmaya çalıştığını göstermektedir.
- SSK'nın hava üstünlüğü, cephelerde geçici avantaj sağlasa da savaşın çok cepheli hâle gelmesi orduyu zorlamaktadır.
- Libya ve Çad üzerinden HDK'ye devam eden lojistik akış, savaşın bölgeselleşme riskini artırmaktadır.
- İnsani yardım hatlarına yönelik saldırılar, açlık ve kitlesel göç dalgalarını hızlandıracaktır.
- Tarafların sahada kesin bir üstünlük elde edememesi, çatışmanın kısa vadede sonlanma ihtimalini zayıflatmaktadır.
- Ağustos 2025 çatışma verilerinden hareketle, kısa vadede SSK'nın kara operasyonu bağlamında Kordofan üzerinden HDK mevzilerini hedef alacağı ve bu bölgeden el-Faşir'e ilerlemesi öngörülebilir.

Sonuç olarak Ağustos 2025 itibarıyla Sudan savaşı, artan sivil kayıplar, yardım hatlarının hedef alınması ve bölgesel aktörlerin müdahalesiyle derinleşen bir istikrarsızlık tablosu ortaya koymaktadır. Bu tablo, Temmuz ayında gözlemlenen "kırsala yayılma ve sivillere yönelme" eğiliminin Ağustos ayında daha fazla sertleşerek sürdüğünü teyit etmektedir. ORSAM, önümüzdeki aylarda da bu süreci hem askerî hem insani boyutlarıyla yakından izlemeye devam edecektir.

